

УДК: 616.248-07-085-02:616-022.6"414.21"

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ 2021: ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БОРОТЬБИ З АСТМОЮ ТА ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Г. Л. Гуменюк^{1,2}, В. І. Ігнат'єва¹, С. Г. Опімах¹

¹ Державна установа «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України», Київ, Україна

² Національний університет охорони здоров'я України ім. П. Л. Шупика, Київ, Україна

Резюме. Цього року Всесвітній день боротьби з астмою має тему «Uncovering Asthma Misconceptions» («Розкриття помилкових уявлень про астму»). Дана позиція містить заклик до дій та заходів для роз'яснення поширених міфів та хибних уявлень щодо астми, які заважають хворим на астму отримувати оптимальну користь від основних успіхів у лікуванні цього стану. На думку експертів GINA, найпоширеніші в світі помилки про астму наступні: 1. Міф: астма — це дитяче захворювання; люди «переростають» його у міру збільшення віку. Правда: астма може виникнути у будь-якому віці. 2. Міф: астма — це інфекційне захворювання. Правда: астма не є інфекційною. 3. Міф: хворі на астму не повинні займатися фізичними вправами. Правда: коли астма добре контролюється, особи з астмою можуть займатися фізичними вправами і досягати високих успіхів у спорті. 4. Міф: астму можна контролювати лише за допомогою високих доз стероїдів. Правда: найчастіше астму контролюють за допомогою низьких доз інгаляційних стероїдів. Значною мірою ці тези стосуються одного з найважливіших викликів сьогодення — ведення пацієнтів на бронхіальну астму (БА) в умовах пандемії COVID-19. У пацієнтів із астмою спостерігається нижча сприйнятливість до COVID-19, менш важкий перебіг та нижчий ризик госпіталізацій внаслідок COVID-19. Алергічна астма або еозинофільний її фенотип, прийом інгаляційних кортикостероїдів (ІКС) позитивно впливають на перебіг захворювання COVID-19, тому що у таких хворих знижений рівень експресії рецепторів ангіотензинперетворюючого ферменту 2 (АПФ-2) у верхніх та нижніх дихальних шляхах, які є вхідними рецепторами для вірусу SARS-CoV-2. ІКС, такі як будесонід або циклесонід, здатні пригнічувати реплікацію геномної РНК SARS-CoV-2 через вплив на вірусну ендонуклеазу NSP15 та TMPRSS2 (трансмембранна протеаза серину 2) — протеази, що бере участь у проникненні вірусу у клітину. Деякі ІКС (включаючи будесонід) зменшують або блокують реплікацію SARS-CoV-2 *in vitro*. Експерти міжнародних груп з питань БА наголошують, що в умовах пандемії COVID-19 пацієнти з астмою повинні продовжувати приймати базисну терапію, включаючи ІКС. А за результатами поточних досліджень призначення ІКС будесоніду хворим на COVID-19 знижує ризик госпіталізації або потреби у невідкладній допомозі на 91 % та суттєво прискорює клінічне одужання.

Ключові слова: бронхіальна астма, COVID-19, інгаляційні кортикостероїди, Всесвітній день боротьби з астмою.

Г. Л. Гуменюк

Національний університет охорони здоров'я України ім. П. Л. Шупика
д. мед. н., професор, професор кафедри фтизіатрії і пульмонології,

ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України»,
Старший науковий співробітник відділення діагностики, терапії
та клінічної фармакології захворювань легень

10, вул. М. Амосова, Київ, 03038, Україна, gumenik@ifp.kiev.ua; pulmggl@gmail.com

Астма та Алергія, 2021, № 2, С. 21–26.

Всесвітній день боротьби з астмою (World Asthma Day) організовується Глобальною ініціативою з боротьби з астмою (Global Initiative for Asthma, GINA), організацією, що заснована в 1993 р. та співпрацює з Всесвітньою організацією охорони здоров'я. З 1998 року Всесвітній день боротьби з

астмою проводиться кожного травня з метою підвищення обізнаності про астму у всьому світі. Бронхіальну астму (БА) можна розглядати під різними кутами. З одного боку — це невиліковне захворювання. З іншого — астму можна лікувати та досягти контролю над симптомами, попередити її загострення та зменшити ризик ускладнень. Щороку Всесвітній день боротьби з астмою зазвичай присвячується якійсь окремій темі. Темою Всесвітнього дня боротьби з астмою 2019 року було «STOP for